05/05/2019

Η Μητέρα των πονεμένων ψυχών που μας “παρέδωσε” τον άγιο Εφραίμ

/ Ορθόδοξες Προβολές

Θεωρείται το σημαντικότερο ίσως προσκύνημα της Αττικής. Η υπερχιλιετής ιστορία του (10ος αιώνας) που αναβλύζει πνευματικότητα και Ορθοδοξία

καθηλώνουν ακόμα και τον πιο αδιάφορο επισκέπτη. Εκεί μαρτύρησε ένας μεγάλος νεοφανής άγιος της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, ο άγιος Εφραίμ. Οι Οθωμανοί κατακτητές τον υπέβαλλαν σε πλήθος φρικτών βασανιστηρίων και στο τέλος τον κρέμασαν ανάποδα καρφώνοντάς τον με σουβλερά καρφιά σε μία μουριά, που διασώζεται στις ημέρες μας, στον περιβάλλοντα χώρο του μοναστηριού. Ο λόγος για τη γυναικεία πλέον (τα παλαιά χρόνια ήταν ανδρική) ιερά μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και αγίου Εφραίμ που δεσπόζει στο όρος των Αμώμων (η τωρινή Νέα Μάκρη).

Στη μονή φυλάσσεται ως κόρη οφθαλμού ένας τεράστιος πνευματικός θησαυρός, τα λείψανα του αγίου Εφραίμ. Όμως δεν θα υπήρχαν αν δεν τα είχε ανακαλύψει με θαυματουργικό τρόπο (το 1950) η μακαριστή ηγουμένη Μακαρία Δεσύπρη. Δεν είναι τυχαίο ότι επιλέχθηκε από τον Θεό να μας αποκαλύψει το ιερό θησαύρισμα, τη μεγάλη ευλογία με την «ζωντανή» παρουσία του αγίου Εφραίμ. Η μακαριστή Μακαρία (κατά κόσμον Μαργαρίτα) γεννήθηκε στις 12 Μαρτίου 1911 στο χωριό Φαλατάδο του αγιασμένου τόπου της Τήνου. Από πολύ μικρή έδειξε την ξεχωριστή κλίση της προς την εκκλησία, την άφθονη αγάπη και την αμέριστη βοήθεια προς τους συνανθρώπους της.

Του Αντώνη Μακατούνη

Η μοναστική κλίση

Σε ηλικία μόλις 19 ετών επέλεξε με ζήλο το μοναστικό βίο, τα πρώτα δύο χρόνια υπήρξε (ως είθισται) δόκιμη. Κατά τη διάρκεια της κατοχής παρηγορούσε και έδινε κουράγιο στις κρατούμενες των γυναικείων φυλακών Αβέρωφ φρονίζοντας τα παιδιά τους. Το καλοκαίρι του 1945 ανηφόρισε για την ερειπωμένη ανδρική μονή στο όρος των Αμώμων. Εγκαταστάθηκε εκεί, έζησε όμως, όπως γίνεται αντιληπτό, κάτω από πολύ άσχημες και αντίξοες συνθήκες μέσα στα ερείπια. Σύμφωνα με προσωπικές της μαρτυρίες, τη νύκτα έπλεκε κάλτσες «διά να προσπορίζεται τα προς το ζην» και την ημέρα «ξέθαβε» τα ερείπια για να βρει τα κελλιά των μοναχών ώστε να τα ανοικοδομήσει.

Πηγή έμπνευσης για να γίνω κληρικός

«Πρώτη φορά επισκέφθηκα τη μονή ως μαθητής το 1975, σαράντα χρόνια πριν. Με πρωτοπήγαν οι γονείς μου, τότε θυμάμαι τελείωνα το δημοτικό σχολείο, να προσκυνήσω το νεοφανή άγιο. Συνδέθηκα πολύ στενά με τη μακαριστή, εγώ ήμουν βέβαια ένα παιδάκι. Μπορώ να πω ότι έπειτα η αιτία που πήγαινα στη μονή δεν ήταν μόνο ο άγιος Εφραίμ, αλλά ήταν και η μακαριστή Μακαρία. Εξέπεμπε μια ‘‘βαθιά’’ αγάπη, ήταν πολύ συναισθηματικός και εγκάρδιος άνθρωπος. Σπάνια χαρίσματα, μάλιστα για μία μοναχή που υποτίθεται ότι ‘‘έπρεπε’’ να είναι εσωστρεφής, ή να δείχνει αυτοπειθαρχία. Αντίθετα ήταν προσηνής και ασχολούταν

συνεχώς με τα προβλήματα των ανθρώπων. Με στήριξε στα σχολικά και στα πρώτα μου ιερατικά χρόνια. Με επηρέασε καταλυτικά ώστε να χειροτονηθώ. Ήταν η πηγή έμπνευσής μου για να γίνω κληρικός και να υπηρετήσω την εκκλησία», αναφέρει με αφοπλιστική ειλικρίνεια αλλά και ταπεινότητα στην «Ορθόδοξη Αλήθεια» ο αρχιμανδρίτης Φιλόθεος Θεοδωρόπουλος, ένας ιερέας που έχει νιώσει από κοντά τον ανθρώπινο πόνο αφού, μεταξύ άλλων είναι και εφημέριος στο Αρεταίειο Νοσοκομείο. Γιατί όμως κατέχει ξεχωριστή θέση σστην καρδιά και στη συνείδηση χιλιάδων πιστών; «Είχε μεγάλη συμπόνια για τα βάσανα και τους καημούς του κόσμου. Παρακαλούσε τον άγιο για πολλά θαύματα. Κρατούσε προσευχόμενη ένα κουτάκι που είχε ένα τεμάχιο ιερού λειψάνου (του αγίου). Γενικότερα είναι γνωστή ως Οσία Μακαρία».

Μετά από μία σύντομη παύση λίγων δευτερολέπτων ο πατήρ Φιλόθεος συνεχίζει ενθυμούμενος μνήμες και εμπειρίες από την πολύτιμη συναναστροφή του με την μακαριστή, «Μου έλεγε χαρακτηριστικά, ‘‘εμείς θα συνδεθούμε διαφορετικά’’. Αναρωτιόμουν τι εννοούσε. Η απάντηση ήρθε το 1993 όπου έγινα πνευματικός στη μονή. Μου είχε πει τότε να αναλάβω την εξομολόγησή της. Της είπα, γερόντισσα εγώ είμαι το παιδί σας. Το αισθανόμουν αυτό που έλεγα γιατί μεγάλωσα κοντά της χωρίς υπερβολή. Εκείνη όμως επέμεινε. Με την ευλογία της είμαι μέχρι και σήμερα στη μονή με την ιδιότητα του πνευματικού. Μου προφήτευσε όλη μου τη ζωή, για παράδειγμα μου είχε πει ότι θα πάω στη Μητρόπολη Θηβών και θα γίνω πρωτοσύγκελλος. Είχε το προορατικό χάρισμα». Η μακαριστή επαληθεύτηκε αφού ο πατήρ Φιλόθεος βρέθηκε στο πλευρό (ως πρωτοσύγκελλος) επί μία εικοσαετία του Αρχιεπισκόπου Αθηνών κυρίου Ιερωνύμου (τότε μητροπολίτου Θηβών) στην περιοχή της Βοιωτίας μέχρι το 2008.

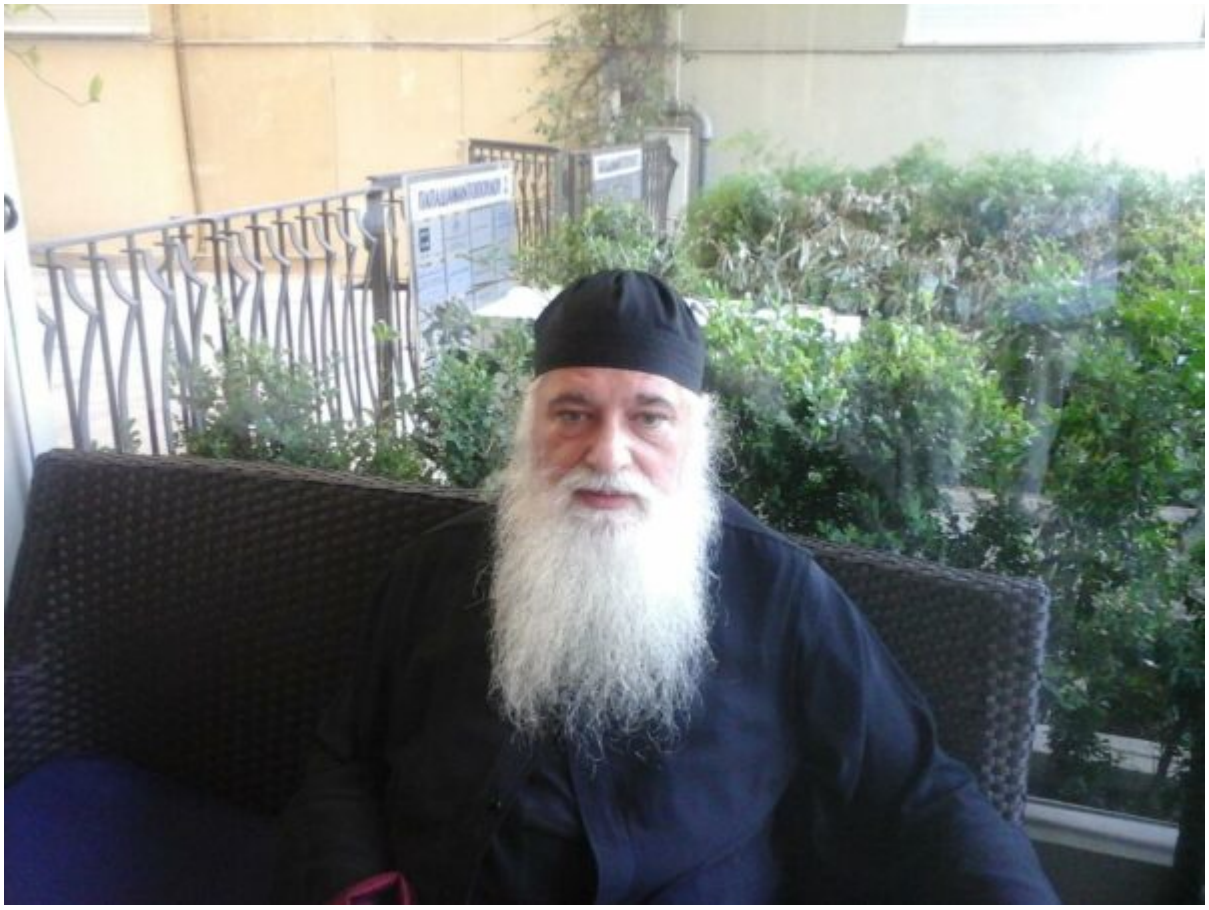

Η ανακάλυψη του σκηνώματος

Η μεγάλη στιγμή στη ζωή της μακαριστής Μακαρίας ήταν στις 3 Ιανουαρίου του 1950. Εκείνη την αλησμόνητη ημέρα άκουσε μία φωνή να της λέει έντονα «σκάψε εκεί και θα βρεις αυτό που επιθυμείς». Τότε ζήτησε παρακλητικά από έναν εργάτη να αρχίσει το σκάψιμο στο συγκεκριμένο σημείο. Εκείνος αρχικά δεν συμφωνούσε, αλλά τελικά υπέκυψε με απροθυμία στη βούληση της μοναχής. Μετά από λίγη ώρα εμφανίσθηκε δύο μέτρα περίπου μέσα στη γη το σκήνωμα του αγίου. Αμέσως σκορπίστηκε πρωτόγνωρη ευωδία σε όλο το μέρος. Η Μακαρία αισθανόμενη την αγία παρουσία, γονάτισε με ευλάβεια και ασπάσθηκε το σκήνωμα, ενώ κατάλαβε ότι πρόκειται για κληρικό βλέποντας το στρίφωμα του μανικιού του ράσου στα χέρια του. Ήταν ο άγιος Εφραίμ, μία συγκλονιστική ανακάλυψη για την Ορθοδοξία μας. Η ηγουμένη δεν επιλέχθηκε κατά τύχη.

«Τις προάλλες είχε έρθει στη μονή ο μητροπολίτης Μόρφου κύριος Νεόφυτος από την Κύπρο, ο οποίος ανέφερε ότι είχε πνευματικό τον γέροντα Ιάκωβο Τσαλίκη (ο οποίος έχει προταθεί από την Εκκλησία της Ελλάδος για αγιοκατάταξη). Έπειτα από ερώτηση του μητροπολίτου αν υπάρχουν αγίες γυναίκες του απήντησε ο γέροντας ότι: γνώρισα τρεις, μία από αυτές ήταν η Μακαρία του αγίου Εφραίμ», αναφέρουν μοναχές του εν λόγω μοναστηριού που επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους. Τονίζουν ότι δεν ξεχνούν την ευωδία που απέπνεαν τα ρούχα της και το στόμα της, ενώ όταν κοιμήθηκε ευωδίασε το δωμάτιο, με τους γιατρούς να

τα χάνουν. Το λείψανό της ήταν ζεστό και εύκαμπτο για τρεις ολόκληρες ημέρες.

Μητέρα των πονεμένων ψυχών
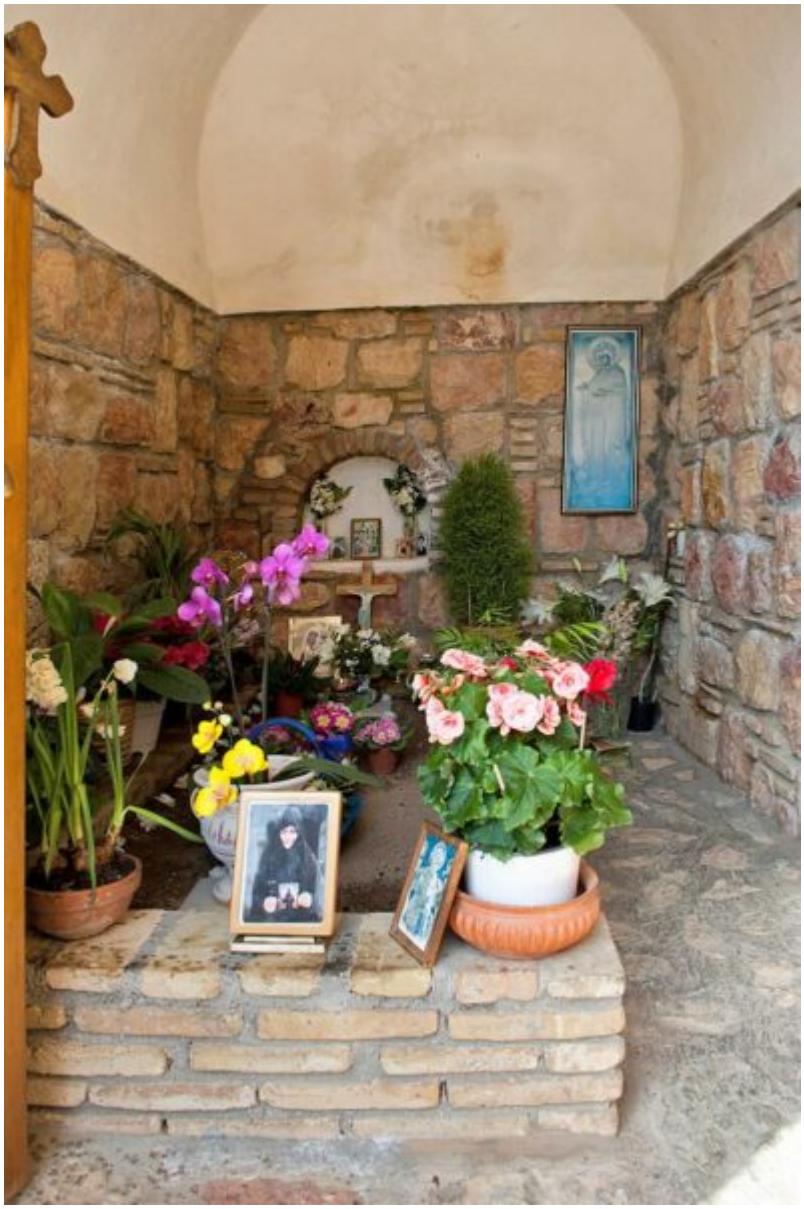
Η «Μητέρα Μακαρία» ή «Μάνα των πονεμένων» όπως αποκαλείται χαρακτηριστικά από τους εκατοντάδες πιστούς που συρρέουν στον τάφο της για να μοιραστούν τον πόνο τους και τα προβλήματά τους, υπήρξε σπουδαία φιλάνθρωπος. Συντηρούσε, παρά τα σοβαρά προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε, μέχρι το 1980 ορφανοτροφείο με εβδομήντα περίπου παιδιά στα οποία παρείχε στέγη, τροφή, ενδυμασία και εκπαίδευση, αλλά κυρίως αγάπη και θαλπωρή. Αν και δεν είχε πανεπιστημιακή μόρφωση, προέβη σε έκδοση πατερικών κειμένων, αλλά και δεκάτομη καταγραφή (τώρα έχουν φτάσει τους δεκαέξι τόμους) των θαυμάτων του αγίου. Είχε μεγάλο πνευματικό σύνδεσμο με τον Φώτη Κόντογλου. Μάλιστα γράφει χρακτηριστικά ο σπουδαίος ζωγράφος το Μάη του 1964 στον «Εσπερινό» του για το αγαπημένο μοναστηράκι της Παναγιάς της Ξυλοκέριζας «Αγιασμένος είναι όλος εκείνος ο τόπος. Βγαίνει να μας καλωσορίσει η ηγουμένη Μακαρία, μορφή οσία. Το σεμνό πρόσωπό της ακτινοβολά μέσα στο μαύρο ράσο. Αληθινή και άξια νύμφη του Χριστού, λάμπει από τη χαρά που χαρίζει ο Κύριος σε κείνους που τον αγαπήσανε περισσότερο από γονείς και αδελφούς.Η πίστη και η προσευχή της έκανε ν’ ανθίσει η ξερή έρημος σαν κρίνος. Νεώτατη κι ολομόναχη ήρθε πριν από χρόνια σε τούτο το έρημο και άγριο μέρος και κάθησε μέσα στα ερείπια που φωλιάζανε τα τσακάλια. Επί μήνες δεν έβλεπε άνθρωπο». Συνεχίζοντας ο αξέχαστος λογοτέχνης και αγιογράφος συμπληρώνει, Η γλυκειά κι ήσυχη Μακαρία τράβηξε κοντά της κάμποσες νέες μοναχές που αφοσιωθήκανε σ’ αυτή. Κι όχι μονάχα αυτό, αλλά μέσα στη φτωχή φωλιά τους βρήκανε καταφύγιο και άλλα πουλάκια του Θεού, 15 ορφανά, από ενός έως 18 χρονών. Ω πλούσια φτώχεια, που ντροπιάζεις τον φτωχό πλούτο, που έχουνε οι πλούσιοι!». Αξιοσημείωτο είναι ότι έχει φιλοτεχνήσει πρώτος την εικόνα του αγίου, ενώ έπειτα από δική του επιθυμία τα οστά του Φώτη Κόντογλου φυλάσσονται στο μοναστήρι. Το εν λόγω θέμα δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα “Ορθόδοξη Αλήθεια”.